

mu pripisuje, in v posebno zadoščenje nam je lahko, da so ti od nas zastopani nazori dandanes že skoro splošno prodrli. Da, zdi se nam, kakor bi bil pisatelj drame „V tujem zraku“ sam že slutil, da „vzduh“ sam še ni vse, kajti če si njegovo delo od vseh strani dobro pogledamo, se prepričamo, da ni vsebina tistega nič drugega nego boj med dobrim in slabim pricipom — v moderni obliki! Vsekakor je Šimačkova drama globočja nego marsikatera druga izza gori označenega časa. Za prvo in drugo dejanje ta trditev seveda ne velja, kajti ti dve dejanji sta precej plitvi, da, drugo je celo popolnoma nepotrebno in bi se bilo pri nas tem laglje izpustilo, ker takih ljudi, kakršni nastopajo ondi, pri nas ni in se nam je zdelo, kakor bi gledali same karikature. Nasprotno pa sti 3. in 4. dejanje polni lepih in duhovitih momentov, ki dajo drami trajno vrednost in so porok za to, da se bode tudi v poznejših časih še z uspehom predstavljala. Značaji v igri niso vsi enako dobro izdelani. Franc Elis na pr. je slikan precej površno in je njegov značaj tudi dokaj neumljiv. Vidi se, kakor bi bili glede te osebe vplivali nekateri Ibsenovi vzori na pisatelja. Značaj Elisove žene pa je risan s krepkimi, jasnimi potezami. Emil Vitak je odurna prikazen, kakršnih je pač malo v življenju. Še dovolj verjeten je značaj Prokopova; a največ skrbi je posvetil pisatelj značaju Hele, okoli katere je sploh osredotočeno vse dejanje drame. — Še eno dramsko novost smo videli ob koncu sezone. Dne 25. zvečer in 27. t. m. popoldne je imelo svojo koristnico igralsko osebje naše drame. Uprizorila se je obakrat drama „Sever proti jugu“ ali „Boj za osvobojenje sužnjev“, spisal Willkije Colino — ameriška igra, ki prija le malo ali čisto nič našemu evropskemu okusu! — Dne 17. t. m. je gostovala v ljudski igri „Od stopnje do stopnje“ z lepim uspehom gospa Irma Polakova iz Zagreba. Poleg teh smo imeli zadnji čas še sledeče dramske predstave: Dne 28. februarja so se igrali petič „Legijonarji“, 21. marca se je ponavljala drama „Vstajenje“, 5. marca so bili drugič na vrsti „Podkriževalci“, 13. marca je napolnila že osmič gledišče igra „Pot okoli zemlje v 80 dneh“, a 15. marca se je ponovila Maeterlinckova „Monna Vanna.“

B. Opera. Tudi opera nam je prinesla ob koncu sezone še dve novosti. Dne 25. februarja se je uprizoril prvič na našem odru „Cigan baron“, komična opera (bolje opereta) v 3 dejanjih, po Jokaievi povesti spisal J. Schnitzer, uglasbil J. Strauss. Straussova lahka, prikupljiva, melodijozna godba je obče priljubljena in je tudi pri nas docela ugajala. „Cigan baron“ se je ponavljal v polnem gledišču dne 28. februarja pa 3., 11. in 19. marca. Zadnjega dne je imel svoj častni večer tenorist g. Stanislav Orželski; pri tej priliki se je na jasen način pokazalo, kako zelo ceni občinstvo to izborna moč naše opere. Dne 13. marca pa se je pela prvič na našem odru, in sicer na korist zaslužnega kapelnika slovenske opere, g. Hilarija Beniška, velika Auberjeva opera „Nema iz Portici“, kateri sta besedilo spisala E. Scribe in G. Delavigne. Znano je, da je „Nema iz Portici“ najzrelejše, najpopolnejše delo Auberjevo, in zato štejemo intendanci slovenskega gledišča v posebno zaslugo, da je spravila to opero na oder. Ponavljala se je „Nema iz Portici“ še 22. in 27. marca.

S tem se je končala letošnja glediška sezona, ki je bila ena najlepših, kar se jih spominjamo. Dvoje veselih dejstev smo opazili letos, prvič, da se krog prijateljev slovenskega gledišča čimdalje bolj širi, da je naše občinstvo čimdalje bolj vneto, in drugič, da ni več edino opera, ki vleče v gledišče, temveč tudi drama. Tako dobro obiskovanih dramskih predstav kakor letos menda nismo imeli še nikoli. To je pojav, ki ga ne smemo prezreti, ker se kaže baš v tem dejstvu vzgo-

jevalna moč gledišča in je dokaz, da prodira zavest o kulturnem pomenu njegovem čimdalje globlje v naše ljudstvo. Opozoriti pa moramo na to dejstvo tudi iz tega vzroka, ker je videti, kakor bi se začenjala za naše gledišče nova doba, in bode treba dramatičnemu društvu vsekakor misliti na to, kako bi se tudi naša drama povzdignila. Opera je bila letos na višini. Tudi če se v prihodnje v enem ali drugem pogledu malo poslabša, se še vedno ne bomo smeli zmrdavati, kajti takih oper, kakršna je bila letos naša, je v provinci malo! Pač pa smo pri drami marsičesa pogrešali. Treba bo v prihodnje repertoar skrbno izbirati ter gledati, da se kolikor možno uprizore le dobre stvari, treba pa bo tudi igralno osebje popolniti in semtertja morda zamenjati. Naše občinstvo je letos pokazalo, da tudi dramo ljubi, zato naj se mu tudi v drami po možnosti ustreže!

Dr. Fr. Zbašnik.

Slovenske drame na češki prizornici. „Red sv. Jurja“, to satirično enodejanko Aškercovo, so uprizorili dozdej dvakrat v ljudskem gledišču „Uranija“ v Pragi. Zanimivo je, da se je zgodilo to brez vednosti avtorjeve, ker je intendant omenjenega gledišča mislila, da je „Red sv. Jurja“ ruski izvirnik, ki ga je gospod Aškerc samo preložil na slovenski jezik. — V istem gledišču se je igrala tudi gospe Zofije Jelovškove drama „Ljubezen“.

— a —

Parmove „Amazonke“ so imele v zagrebškem gledišču uspeh, kakršnega smo se nadejali. Vse kritike so se izrekle jako povoljno o tem delu našega skladatelja. Kakor čujemo, so se začela tudi nemška gledišča zanimati za to opereto in je pričakovati torej, da zaslove „Amazonke“ kmalu tudi v inozemstvu.

— s —

Med revijami

Slovanský Přehled je prinesel v letošnji februarski številki zopet obilo novosti in poročil s Slovenskega. Jar. Borecký je priobčil nekoliko prevodov iz Stritarja in iz Zupančičeve najnovejše zbirke „Čez plan“ ter kratko karakteristiko obeh pesnikov. Izbor prevedenih pesmi — iz Stritarja: Oblaček, Pri oknu, Pomladna noč, Pri pastirskem ognju, Prijatelju; iz Zupančiča: Še ena (belokranjska), Ti si prišla, Gazelica, Kvišku plava, Pismo, Sveti trije kralji — zlasti glede Zupančiča ni posebno srečen, prevodi so pa po večini točni in sečitajo gladko, samo težka Zupančičeva pesem „Sveti trije kralji“ je delala prevajalcu precej preglavice tudi v jezikovnem oziru, zato je prevod nekam prisiljen in trd.

Jar. Borecký je objavil v češki literaturi že marsikaj iz naše poezije in ima baje tudi vsega Prešerna že prevedenega.

Začetek daljšega spisa „Zlatorog“ se kaže doslej kot nekaj literarno-zgodovinski uvod k študiji o Baumbachovem poemu. Pisatelj Oton Wagner je germanist, zato mu je dobro znan oni zanimivi pojav nemško-češke, nemško-poljske in nemško-slovenske vzajemnosti, posebno v literarno-kulturnem pogledu, iz pričetka in iz prvih desetletij 19. stoletja.

Veliki uspeh Baumbachovega Zlatoroga — nemški izvirnik je razširjen v 57000 izvodih! — pripisuje Wagner zlasti ugodni recenziji Hamerlingovi, enega